

Олександр НАШИВОЧНИКОВ

кандидат історичних наук

Національний університет оборони України
(Київ, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4197-6408>

Електронна пошта: dr.alexander@ukr.net

БОЙОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ ВИСОКОМОБІЛЬНИХ ДЕСАНТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ (ЗА ВІЙСЬКОВО-ІСТОРИЧНИМ ДОСВІДОМ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ 2014–2018 РОКІВ)

У сучасних реаліях російської збройної агресії існує нагальна потреба звернутися до бойового досвіду антитерористичної операції на Сході України. Саме події 2014–2018 рр. зумовили суттєві перетворення у Збройних Силах України (далі — ЗС України), докорінно змінивши підходи до застосування видів та окремих родів, зокрема Десантно-штурмових військ. Ці зміни дали змогу зупинити російську навалу в перші роки антитерористичної операції та ефективно протистояти російським окупаційним військам протягом останніх років. Цілком зрозуміло, що основою будь-яких змін є, насамперед, аналіз попереднього досвіду. Тому, на погляд автора, вкрай важливо вивчити досвід російсько-українського конфлікту минулих років для підвищення боєготовності ЗС України сьогодні, під час широкомасштабної агресії з боку російської федерації. У статті проведено комплексний огляд операцій ЗС України у період 2014–2018 рр., у яких брали участь підрозділи Десантно-штурмових військ. Визначення як негативних, так і позитивних чинників, що впливали на ведення бойових дій, дасть змогу уникнути зайвих втрат особового складу і військової техніки, підвищити ефективність застосування підрозділів та зміцнити бойові можливості ЗС України у цілому.

Ключові слова: антитерористична операція, бойові дії, збройний конфлікт, окупація, російська агресія, Високомобільні десантні війська.

Постановка проблеми. Вторгнення російських окупаційних військ в Україну наприкінці лютого 2014 р. продемонструвало неготовність ЗС України, інших військових формувань та правоохоронних органів активно вести бойові дії в умовах так званої «гібридної війни» (Хронологія окупації Криму. 2024). Подальше захоплення частини території Донецької та Луганської областей України акцентували увагу на необхідності кардинально переосмислити підходи до застосування військових частин та підрозділів Сухопутних військ ЗС України, зокрема Високомобільних десантних військ (з 2016 р. виведені зі складу Сухопутних військ, а з квітня 2018 р. перейменовані на Десантно-штурмові війська) (Про внесення змін до деяких законів України з питань оборони. 2016; Про внесення змін до деяких законів України з питань оборони щодо Десантно-штурмових військ. 2018). Сьогодні російсько-український збройний конфлікт стрімко змінює не лише Україну, а й увесь світ, оскільки є найбільшим

конфліктом у Європі після Другої світової війни. Хоча російські окупаційні війська за низкою обставин мали лише частковий успіх із окупації території України, проте, чисельна перевага противника у живій силі спонукає до пошуку нових підходів до застосування ЗС України та інших військових формувань. Актуальність теми дослідження полягає в тому, що для здобуття перемоги в умовах широкомасштабного вторгнення ЗС України мають модернізуватися. Це, на думку автора, можливо лише завдяки ретельному аналізу бойового досвіду, набутого в ході проведення антитерористичної операції, та його врахуванню у сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд літератури показав, що після широкомасштабного вторгнення російських окупаційних військ у лютому 2022 р. питання протидії російській збройній агресії знову привернуло до себе увагу. Проте досі існують певні наукові прогалини, пов'язані з вивченням бойового досвіду ЗС України у 2014–2018 роках. Однією з них є дос-

від застосування військових частин і підрозділів Високомобільних десантних військ Збройних Сил України (далі — ВДВ ЗС України) під час проведення антитерористичної операції та вплив результатів на ефективність відбиття російської агресії на Сході України.

Варто зазначити, що інтерес наукової спільноти полягає не лише у вивченні чинників, що привели до втрати Україною частини власних територій, а, у першу чергу, аналізі системних помилок військового та політичного керівництва. Практичні та теоретичні аспекти діяльності військових частин ЗС України у 2014–2018 рр. цікавили багатьох українських авторів та зарубіжних дослідників.

Ю. Пашук аналізує організаційне вивчення та впровадження досвіду українських національних контингентів у міжнародних операціях із підтримання миру та безпеки, у тому числі його впливу на процес вивчення й впровадження досвіду у ЗС України (Пашук, Ю. 2023, с.78–89). Автор робить висновок, що п'ять років тривалої російської агресії (2014–2018 рр.) виявили нагальну потребу розвитку процесів і процедур вивчення та впровадження досвіду у ЗС України.

О. Скрябін та І. Вановська (Скрябін, О. & Вановська, І. 2021, с. 121–124) досліджували питання, пов'язані з використанням ЗС України в російсько-українському збройному конфлікті у період 2014–2018 рр., зокрема періодизацію антитерористичної операції на сході України.

С. Мордвинов, М. Адаменко, О. Іванов (Мордвинов, С., Адаменко, М. & Іванов, О. 2020, с. 27–31) проаналізували проблеми, виявлені під час виконання практичних завдань із десантування вантажів у тил противника під час ведення бойових дій на Сході України. За результатами проведеного аналізу автори запропонували шляхи вирішення висвітлених проблемних питань та надали пропозиції до проєктів керівних документів і методичних рекомендацій.

М. Лобко, А. Фучко та В. Копистира (Лобко, М., Фучко, А. & Копистира, В. 2022, с. 6–11) дослідили досвід відсічі збройної агресії російської федерації та висвітлили низку суттєвих недоліків і прорахунків в організації оборони України на початку антитерористичної операції. Автори акцентували увагу на необхідності продовження роботи над удосконаленням та розвитком вітчизняного військового мистецтва, подальшого розвитку організації оборони та побудови її перспективної моделі, посиляючись на принципи і стандарти НАТО.

Дослідження С. Таранця та О. Печоріна (Таранець, С. & Печорін, О. 2017, с. 181–187) містить аналіз причин зародження десантно-штурмових військ Радянського Союзу та їх вплив на виникнення та розвиток аеромобільних військ ЗС України після розпаду СРСР.

М. Забродський, Д. Вотлінг, О. Данилюк та Н. Рейнольдс (Забродський, М., Вотлінг, Д., Данилюк О. & Рейнольдс, Н. 2022) детально описали стан і структуру ЗС України та зміни, що відбулися у період з 2014 р. до повномасштабного вторгнення. Робота містить низку рекомендацій для інших країн на основі досвіду застосування видів ЗС України під час російсько-українського збройного конфлікту. В дослідженні окреслені ключові уроки конфлікту, засновані на оперативних даних, накопичених Генеральним штабом ЗС України під час бойових дій.

Військові науковці, зокрема П. Ткачук, С. Попко, А. Слюсаренко, А. Харук, О. Куцька та інші, ретельно висвітлюють історію становлення, реорганізації та розбудови Сухопутних військ ЗС України з 1991 по 2021 роки. Також автори розглядають участь військових частин і підрозділів Сухопутних військ в антитерористичній операції (Ткачук, П., Попко, С., Харук, А., Слободянюк, М., Слюсаренко, А., Соляр, І, Куцька, О., Муравський, О., 2022).

Незважаючи на значну кількість досліджень за тематикою антитерористичної операції 2014–2018 рр., питання діяльності військових частин ЗС України у цей період та трансформації поглядів на їх застосування залишаються відкритими і вимагають подальших досліджень.

У сучасному світі військова справа та озброєння розвиваються надзвичайно стрімко, що постійно трансформує ЗС України. Розуміння наслідків застосування військових частин та підрозділів, зокрема ВДВ ЗС України, в антитерористичній операції досі знаходиться у фокусі уваги дослідників військової історії.

На жаль, у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників досить важко знайти приклади практичного використання досвіду війни для трансформації поглядів на застосування збройних сил. Також, зважаючи на унікальність військових дій, що проводилися під час російської агресії 2014–2018 рр., необхідно розуміти умовність будь-якого їх порівняння з операціями збройних сил інших країн.

Мета статті полягає у дослідженні проблемних питань бойового застосування для подальшої трансформації діяльності військових частин

і підрозділів ВДВ ЗС України з 2014 по 2018 рр., їх ролі у відсічі російської агресії та перспектив щодо подальшого застосування.

Виклад основного матеріалу. На початку 2014 р. Україна виявилася неготовою ефективно протистояти агресії з боку російської федерації (Як змінилося українське військо за роки війни з РФ — погляд командувача Об'єднаних Сил ЗСУ. 2024). Окупація Криму та початок бойових дій на території Донецької та Луганської областей акцентували увагу суспільства на необхідності адекватно відповідати на зовнішні загрози. Недостатня на той час ефективність ЗС України у забезпеченні національної безпеки спонукає до ретельного вивчення досвіду бойових дій, зокрема застосування Десантно-штурмових військ ЗС України як окремої компоненти.

Ще за часів СРСР Повітрянодесантні війська відігравали вагомий роль у проведенні наземних операцій. Військове командування завжди вбачало значну роль цього роду військ, що вперше був застосований у 1930-х роках як один із інструментів реалізації концепції «глибокої операції» (Лахман, С. М. 2007; Козубенко, О. 2021). У період з 2014–2018 рр. підрозділи ВДВ ЗС України також відігравали ключову роль під час ведення бойових дій на Сході України, демонструючи достатньо високу бойову готовність, будучи найбільш мобільним родом Сухопутних військ, здатним виконувати будь-які завдання у різних умовах.

Низький рівень бойових спроможностей сухопутних підрозділів та заборона використовувати авіаційні засоби транспортування (літаки і вертольоти) змусили військово керівництво України зорієнтувати військові частини і підрозділи ВДВ на виконання невластивих їм завдань — брати участь у наземних наступальних і оборонних боях, що вимагало значного вогневого посилення поряд із класичним застосуванням бойових машин десанту. Для цього на початку антитерористичної операції у штат ВДВ були введені окремі артилерійські підрозділи (148-ма окрема артилерійська бригада (Україна). 2024).

Водночас, українські військові зіткнулися зі складною ситуацією, що постійно змінювалася, відзначаючись непритаманними для звичайних бойових дій загрозами та присутністю недержавних збройних формувань у Донецькій та Луганській областях. Це вимагало від командування ВДВ постійно змінювати підходи до ведення бойових дій в умовах нестандартної поведінки противника. Протягом усього періо-

ду чого ВДВ демонстрували універсальність, стійкість і адаптивність у своїх зусиллях із протистояння цим викликам і сприяли досягненню визначених завдань. Зокрема, у 2014–2015 рр. підрозділи ВДВ позитивно зарекомендували себе у веденні широкого спектру бойових і допоміжних дій. Їхній внесок включав забезпечення безпеки ключових територій, створення оборонних позицій, проведення наступальних маневрів і участь у боротьбі з незаконними збройними формуваннями. Окремі підрозділи ВДВ були також розгорнуті для відновлення контролю над важливими об'єктами та критичною інфраструктурою, підтримки захисту цивільного населення. Проте для вивчення діяльності військових частин і підрозділів ВДВ у період 2014–2018 рр. необхідно враховувати результати конкретних операцій та недоліки під час їх проведення.

Так, із жовтня 2014 р. до середини лютого 2015 р. підрозділи ВДВ, разом із підрозділами 93-ї механізованої бригади Сухопутних військ ЗС України та інших силових структур, виконували завдання з утримання інфраструктури Донецького аеропорту, зокрема старого і нового терміналів та метеорологічної вежі (Штекель, М. 2015). Оборона Донецького аеропорту була першим бойовим досвідом десантних військ із захисту інфраструктурного вузла такого великого масштабу. Оскільки оборона Донецького аеропорту на 90% трималася на артилерії, вона вимагала серйозного підходу до планування вогневого ураження противника.

Як у подальшому зазначав колишній командувач ВДВ генерал-лейтенант М. Забродський, під час оборони Донецького аеропорту найкраще себе проявили 90-й та 122-й окремі батальйони 81-ї аеромобільної бригади, а також 2-й окремий батальйон 95-ї аеромобільної бригади. За своїм духовним і політичним значенням оборона аеропорту стала прикладом мужності, стійкості й героїзму українських військовослужбовців, у тому числі бійців добровольчих формувань, зокрема «Правого сектору» (Штекель, М. 2015).

Ще одним із яскравих прикладів внеску Сухопутних військ була їх роль у захисті та відбитті ключових міських центрів, таких як Слов'янськ, Краматорськ і Маріуполь. У рамках цих операцій ВДВ брали участь у бойових діях у містах, розмінуваннях та створенні оборонних периметрів, демонструючи свою здатність ефективно діяти у густонаселених районах із мінімальними супутніми збитками.

Окрім забезпечення безпеки критичної інфраструктури, ВДВ були залучені до проведення розвідувальних завдань та укріплення найбільш вразливих позицій. Їхня здатність до швидкого розгортання сукупно зі спеціальними бойовими навичками відіграли вирішальну роль під час виконання завдань.

Поступове зниження динаміки збройного конфлікту наприкінці 2015 р. та перехід до здебільшого позиційних бойових дій зумовили постійне маневрування підрозділів при виконанні завдань. Імовірно саме цей спосіб врятував ЗС України від значних втрат особового складу і військової техніки у ході антитерористичної операції, оскільки в умовах чисельної та технічної переваги ворога може врятувати лише своєчасний маневр, зміна напрямку руху та його прискорення тощо. Цей досвід, набутий підрозділами ВДВ, став складовою сучасних способів ведення бойових дій під час широкомасштабного вторгнення російських окупаційних військ у лютому 2022 року.

Основними проблемами, що часто заважали підрозділам ВДВ виконувати поставлені завдання, були відсутність або низька якість військової розвідки та інженерного обладнання для облаштування позицій. Ще однією проблемою у 2014–2018 рр. був високий показник втрат особового складу та техніки (близько 80 %) від ураження з боку ворожої артилерії. Проте ця проблема була швидше похідною від іншої — відсутності засобів для створення надійних укріплень та фортифікаційних споруд.

Трансформація поглядів на застосування ВДВ визначалася відходом від радянської моделі підготовки і управління військами та поступовим опануванням моделі провідних країн Західної Європи та США, що діють за стандартами НАТО (Як змінилося українське військо за роки війни... 2024). У 2016 р. було розроблено стратегію модернізації ВДВ ЗС України, що передбачала низку важливих змін для кращого виконання завдань за призначенням. Також планувалося збільшити чисельність ВДВ до 30 тис. особового складу, проте, на жаль, цього не було здійснено. У подальшому, наприкінці 2021 р. незалежні експерти оцінювали їх чисельність у 16 тис. військовослужбовців. При цьому, за час проведення антитерористичної операції Україна майже не отримувала західної зброї, а вітчизняна зброя була застарілою та не завжди зберігалася в належному стані, що негативно впливало на виконання завдань.

Щоб зрозуміти трансформацію поглядів на застосування ВДВ ЗС України під час російсько-у-

країнського збройного конфлікту, варто згадати рейд 95-ї окремої аеромобільної бригади влітку 2014 р. у тил противника. Це була найуспішніша операція українських десантників за весь період антитерористичної операції. Рейд у тил ворога сприяв прориву оточення та створенню коридору для виходу підрозділів ЗС України, які перебували на кордоні України (Шрамович, В. 2020, схема запозичена з сайту BBC News Україна).

Основними тенденціями, що виявилися у застосуванні ВДВ ЗС України під час антитерористичної операції 2014–2018 рр., були швидкість прийняття рішень на рівні бригади, постійний рух і мобільність під час виконання завдань, відмова від тривалих бойових зіткнень для збереження ініціативи на полі бою, уникнення зіткнень із чисельно переважаючими силами противника, широке використання засідок і чинника раптовості.

Висновки. Підсумовуючи можна відмітити, що військові частини та підрозділи ВДВ ЗС України з 2014 по 2018 рр. зробили значний внесок у відсіч російської збройної агресії, насамперед на початку антитерористичної операції на Сході України. Виконуючи багатопланові завдання, вони відіграли важливу роль у формуванні та підтриманні сприятливого оперативного ландшафту і забезпеченні безпеки цивільного населення у складних умовах. Багато в чому майбутній результат конфлікту, що триває, залежить від здатності приймати обґрунтовані рішення на основі досвіду бойових дій під час антитерористичної операції. Усвідомлена оцінка ризиків і вигід, притаманних цим рішенням, є важливою для орієнтування у складних ситуаціях війни, що триває нині.

Діяльність військових частин і підрозділів ВДВ ЗС України у 2014–2018 рр. трансформувала погляди на застосування Десантно-штурмових військ ЗС України. На погляд автора, важливу роль у формуванні майбутнього розвитку як цього роду військ, так і ЗС України в цілому будуть відігравати тенденції, що спрямовані на мінімізацію втрат як живої сили, так і військової техніки під час військових зіткнень вдосконаленням способів ведення бойових дій; підвищення загальної ефективності проведення військових операцій покращенням координації, комунікації та процесів прийняття управлінських рішень у ЗС України; вдосконалення програм підготовки офіцерів, насамперед тактичної ланки, у вищих військових навчальних закладах як висококваліфікованих і компетентних лідерів, спроможних діяти у складних бойових умовах.

Загальна схема рейду 95-ї бригади та головні бої

Рис. 1. Рейд 95-ї окремої аеромобільної бригади влітку 2014 року в тил противника

Проте питання про вплив цих тенденцій на Десантно-штурмові війська та інші роди і види ЗС України залишається відкритим і потребує подальших досліджень. На погляд автора, нові до-

слідження можуть допомогти покращити підготовку особового складу, знизити ризики значних втрат та підвищити стійкість військових частин під час вогневого контакту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

148-ма окрема артилерійська бригада (Україна). (2024). URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/148-> [дата зверн.: 02.04.2024].

Забродський, М., Уотлінг, Д., Данилюк, О. & Рейнольдс, Н. (2022). Попередні уроки ведення бойових дій під час вторгнення росії в Україну. Аналіз Королівського інституту об'єднаних сил RUSI. iPress. ua, 2 грудня 2022 року. URL: https://ipress.ua/articles/poperedni_uroky_vedennya_bojovyh_diy_pid_chas_vtorgnennya_rosii_v_ukrainu_analiz_korolivskogo_instytutu_obiednanyh_sluzhb_rusi_336626.html [дата зверн.: 01.04.2024].

Козубенко, О. (2021). Роль десантування військ у сучасних поглядах Росії на воєнні дії. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/04/10/rol-desantuvannya-vijsk-u-suchasnyh-poglyadah-rosiyi-na-voyenni-diyi/> [дата зверн.: 27.03.2024].

Лакман, С. М. (2007). Радянські механізовані корпуси в червні-серпні 1941 року: теорія і практика застосування. *Історичні науки: Збірник наукових праць*. с. 34–41.

Лобко, М., Фучко, А. & Копистира, В. (2022). Склад та структура моделі організації оборони України. *Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського*. № 1(74), с. 6–11. DOI: <https://doi.org/10.33099/2304-2745/2022-1-74/6-11>.

Мордвинов, С., Адаменко, М. & Іванов, О. (2020). Аналіз досвіду проведення заходів з десантування вантажів парашутним способом в антитерористичній операції. *Наука і оборона*. № 4, с. 27–31. DOI 10.33099/2618-1614-2020-13-4-27-31.

Пашук, Ю. (2023). Організаційне вивчення і впровадження досвіду Збройних Сил України у міжнародних операціях із підтримання миру та безпеки. *Військово-науковий вісник*. № 39, с. 78-89.

Про внесення змін до деяких законів України з питань оборони щодо Десантно-штурмових військ: Закон України від 05.04.2018 р. № 2396-VIII. (2018). *Відомості Верховної Ради України*. № 21. Ст. 194.

Про внесення змін до деяких законів України з питань оборони: Закон України від 16.06.2016 р. № 1420-VIII. (2016). *Відомості Верховної Ради України*. № 31. Ст. 546.

Скрябін, О. & Вановська, І. (2021). Дії Збройних Сил України під час антитерористичної операції на сході України (2014–2018 рр.). *Міжнародні відносини: історія, теорія, практика: матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції*. Суми, Україна, 30 червня 2021 р. Суми: ФОП Цьома С. П., с. 121–124.

Таранець, С. & Печорін, О. (2017). Історичний досвід формування та застосування Десантно-штурмових військ в СРСР (60-80-ті рр. ХХ ст.). *Наукові праці історичного факультету Запорізького національного університету*. Вип. 48, с. 181–187.

Ткачук, П., Попко, С., Харук, А., Слободянюк, М., Слюсаренко, А., Соляр, І, Куцька, О. & Муравський, О. (2022). *Нарис історії Сухопутних військ Збройних Сил України (1991–2021)*. Львів : НАСВ, 269 с.

Хронологія окупації Криму. (2024). URL: <https://ark.gp.gov.ua/ua/chronology.html> [дата зверн.: 27.03.2024].

Шрамович, В. (2020). Рейд 95-ї бригади влітку 2014 року. Спогади генерала Забродського. BBC News Україна, 7 серпня 2020 року. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-53664708> [дата зверн.: 25.03.2024].

Штекель, М. (2015). Герой України Забродський про участь ВДВ в обороні Донецького аеропорту та зміни в армії. Радіосвобода, 2 серпня 2015 року. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27165745.html> [дата зверн.: 27.03.2024].

Як змінилося українське військо за роки війни з РФ — погляд командувача Об'єднаних Сил ЗСУ. (2024). URL: https://defence-ua.com/people_and_company/jak_zminilosja_ukrajinske_vijsko_za_roki_vijni_z_rf_pogljad_komanduvacha_objednanih_sil_zsu-14352.html [дата зверн.: 05.02.2024].

REFERENCES

148-ma okrema artyleriiska bryhada (Ukraina). (2024). [148th separate artillery brigade (Ukraine)]. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/148-> [Accessed: 02.04.2024]. [in Ukrainian].

Khronolohiia okupatsii Krymu. (2024). [Chronology of the occupation of Crimea]. URL: <https://ark.gp.gov.ua/ua/chronology.html> [Accessed: 27.03.2024]. [in Ukrainian].

Kozubenko, O. (2021). Rol desantuvannia viisk u suchasnykh pohliadakh Rosii na voienni dii [The role of landing troops in Russia's modern views on military operations]. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/04/10/rol-desantuvannya-vijsk-u-suchasnyh-poglyadah-rosiyi-na-voyenni-diyi/> [Accessed: 27.03.2024]. [in Ukrainian].

Lakhman, S. M. (2007). Radianski mekhanizovani korpusy v chervni-serpni 1941 roku: teoriia i praktyka zastosuvannia [Soviet mechanized corps in June-August 1941: theory and practice of application]. *Istorychni nauky: Zbirnyk naukovykh prats*. s. 34–41. [in Ukrainian].

Lobko, M., Fuchko, A. & Kopystyra, V. (2022). Sklad ta struktura modeli orhanizatsii oborony Ukrainy [Composition and structure of the Ukrainian defence organization model]. *Zbirnyk naukovykh prats Tsentru voienno-stratehichnykh doslidzhen Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy imeni Ivana Cherniakhovskoho*. № 1(74), s. 6–11. DOI: <https://doi.org/10.33099/2304-2745/2022-1-74/6-11>. [in Ukrainian].

Mordvynov, S., Adamenko, M. & Ivanov, O. (2020). Analiz dosvidu provedennia zakhodiv z desantuvannia vantazhiv parashutnym sposobom v antyterrorystychnii operatsii [Analysis of the experience of carrying out activities on the landing of cargo by parachute method in an anti-terrorist operation]. *Nauka i oborona*. № 4, s. 27–31. DOI 10.33099/2618-1614-2020-13-4-27-31. [in Ukrainian].

Pashchuk, Yu. (2023). Orhanizatsiine vyvchennia i vprovadzhennia dosvidu Zbroinykh Syl Ukrainy u mizhnarodnykh operatsiiakh iz pidtrymannia myru ta bezpeky [Organizational study and implementation of the experience of the Armed Forces of Ukraine in international operations to maintain peace and security]. *Viiskovo-naukovi visnyk*. № 39, s. 78–89. [in Ukrainian].

Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy z pytan oborony [On amendments to some laws of Ukraine on defence issues]: *Zakon Ukrainy vid 16.06.2016 r. № 1420-VIII*. (2016). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 21, art. 194. [in Ukrainian].

Pro vnesennia zmin do deiakykh zakoniv Ukrainy z pytan oborony shchodo Desantno-shturmovykh viisk [On amendments to some laws of Ukraine on defense issues regarding Airborne Assault Troops]: *Zakon Ukrainy vid 05.04.2018 r. № 2396-VIII*. (2018). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. № 31, art. 546. [in Ukrainian].

Shramovych, V. (2020). Reid 95-i bryhady vlitku 2014 roku. Spohady generala Zabrodskoho [The raid of the 95th brigade in the summer of 2014. Memoirs of General Zabrodsky]. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-53664708> [Accessed: 25.03.2024]. [in Ukrainian].

Shtekel, M. (2015). Heroi Ukrainy Zabrodskiyi pro uchast VDV v oboroni Donetskoho aeroportu ta zminy v armii [Hero of Ukraine Zabrodsky about the participation of the Airborne Forces in the defense of Donetsk airport and changes in the army]. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/27165745.html> [Accessed: 27.03.2024]. [in Ukrainian].

Skriabin, O. & Vanovska, I. (2021). Dii Zbroinykh Syl Ukrainy pid chas antyterrorystychnoi operatsii na skhodi Ukrainy (2014–2018 rr.) [Actions of the Armed Forces of Ukraine during the anti-terrorist operation in the east of Ukraine (2014–2018)]. *Mizhnarodni vidnosyny: istoriia, teoriia, praktyka: materialy III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Sumy, Ukraina, 30 chervnia 2021 r. Sumy: FOP Tsoma S. P., s. 121–124. [in Ukrainian].

Taranets, S. & Pechorin, O. (2017). Istorychnyi dosvid formuvannia ta zastosuvannia Desantno-shturmovykh viisk v SRSR (60-80-ti rr. XX st.) [Historical experience of the formation and use of Airborne Assault Troops in the USSR (60-80s of the XX century)]. *Naukovi pratsi istorychnoho fakultetu Zaporizkoho natsionalnoho universytetu*. Vyp. 48, s. 181–187. [in Ukrainian].

Tkachuk, P., Popko, S., Kharuk, A., Slobodianiuk, M., Sliusarenko, A., Soliar, I, Kutska, O. & Muravskiy, O. (2022). *Narys istorii Sukhoputnykh viisk Zbroinykh Syl Ukrainy (1991–2021)* [Outline of the history of the Ground Forces of the Armed Forces of Ukraine (1991–2021)]. Lviv : NASV, 269 s. [in Ukrainian].

Yak zminylosia ukrainske viisko za roky viiny z RF — pohliad komanduvacha Ob'iednanykh Syl ZSU. (2024). [How the Ukrainian army has changed during the years of the war with the Russian Federation — the view of the commander of the United Forces of the Armed Forces of Ukraine.]. URL: https://defence-ua.com/people_and_company/jak_zminilosja_ukrajinske_vijsko_za_roki_vijni_z_rf_pogljad_komanduvacha_objednanih_sil_zsu-14352.html [Accessed: 05.02.2024]. [in Ukrainian].

Zabrodskiyi, M., Uotlinh, D., Danyliuk, O. & Reynolds, N. (2022). Poperedni uroky vedennia boiovykh dii pid chas vtorhnennia rosii v Ukrainu. Analiz Korolivskoho instytutu ob'iednanykh syl RUSI. [Preliminary lessons on conducting military operations during the Russian invasion of Ukraine. Analysis by the Royal Joint Forces Institute RUSI]. URL: https://ipress.ua/articles/poperedni_uroky_vedennya_boyovyh_diy_pid_chas_vtorgnennya_rosii_v_ukrainu_analiz_korolivskogo_instytutu_obiednanyh_sluzhb_rusi_336626.html [Accessed: 01.04.2024]. [in Ukrainian].

Oleksandr NASHYVOCHNIKOV

PhD of Historical Sciences

The National Defence University of Ukraine

(Kyiv, Ukraine)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4197-6408>

**COMBAT USE OF HIGH-MOBILE LANDING TROOPS
OF THE ARMED FORCES OF UKRAINE
(BASED ON THE MILITARY-HISTORICAL EXPERIENCE
OF ANTI-TERRORIST OPERATION 2014–2018)**

In the modern realities of russian armed aggression, there is an urgent need to turn to the combat experience of the Anti-terrorist operation in the East of Ukraine. Events of 2014–2018 led to significant transformations in the Armed Forces of Ukraine, fundamentally changing the approaches to the use of combat arms, the Airborne Assault Forces in particular. The changes have allowed to halt the russian onslaught in the early years of the Anti-terrorist operation and effectively resist the russian occupation forces in recent years. It is quite understandable that the analysis of previous experience is the basis for any changes. Therefore, according to the author's perspective, it is extremely important to study the experience of the russian-Ukrainian conflict in the past years to enhance the combat readiness of the Ukrainian Armed Forces today, during the large-scale aggression of russian federation.

The article provides a comprehensive review of the operations of the Ukrainian Armed Forces involving the Airborne Assault Troops during 2014-2018. Identifying both negative and positive factors influencing combat actions will help avoid unnecessary losses of personnel and military equipment, enhance the effectiveness of Ukrainian units' deployment, and strengthen the combat capabilities of the Ukrainian Armed Forces as a whole.

The author used a wide range of scientific methods, including analysis, synthesis, deduction and induction, as well as specialized historical-typological and historical-genetic methods. This methodology undoubtedly provides a valuable insight into the effectiveness of combat operations in the specified period and contributes to a deeper understanding of the dynamics and results of combat operations of the Armed Forces of Ukraine. The integrated use of such scientific methods increases the credibility and value of research results, laying a solid foundation for informed assessments and strategic achievements in a military context.

Keywords: *Anti-terrorist operation, hostilities, armed conflict, occupation, russian aggression, Airborne Assault Forces.*